

צילום דורון ניסים

מדורים

- 6 דבר המנכ"ל
- 8 פוקוס – מבט אחר
- 10 רשות הדיבור – חדשות
- 12 על הדרך – המלצות והטבות למנויים
- 46 הטיוולים המומלצים שלנו
- אוקטובר-נובמבר 2016
- 52 ניצנים – מדור מיוחד לילדים סקרנים
- הטיול שלי עם ארצי, חוקרים את
- הסביבה, חידות ושעשועונים
- 58 שותפים לטבע – בשביל הארץ – בקרוב במגזין דיגיטלי

צילום ליעד כהן

כתבות

14 בסוכות תשבו שבעת ימים מורשת: מה עומד מאחורי המסורת ארוכת השנים של ישיבה בסוכות ואיך כל זה קשור לשמירת טבע / **יעקב שקולניק**

18 לפני שיהיה מאוחר מדי שמירת טבע: צבי הים, הצבאים והנשרים הם חלק מבעלי החיים בארץ הנמצאים בסכנת הכחדה. מה עושים כדי להציל אותם / **ד"ר תמי קרן־רוותם**

22 אוויר הרים צלול מסלולים: טיולי סתיו קסומים בנחל קטלב ובהר טייסים שבהרי ירושלים / **עמית מנדלסון**

26 ושבז צמחים לגבולם חינוך: פעילות תלמידי בית הספר בכפר הירוק למען שמירת מיני צמחים הנמצאים בסכנת הכחדה / **יעל זילברשטיין ברזידה**

28 סוכות 2016 אירועים: הפעילויות המיוחדות לרגל החג בגנים הלאומיים ובשמורות הטבע / **מערכת בשביל הארץ**

30 בטבע שלהם תערוכה: הצצה לתערוכת תצלומי טבע מרהיבים שתיעדו עובדי רשות הטבע והגנים, שתוצג בראש השנה ובסוכות בגן לאומי ירקון / **מערכת בשביל הארץ**

34 מים שקטים חודרים עמוק מסלול: טיול חווייתי במאגר המים העתיק בגן לאומי ציפורי / **ד"ר צביקה צוק**

38 בעקבות אלכסנדר ינאי מסלול: מפגש עם טבע פראי ועם היסטוריה מעניינת בגן לאומי בית ינאי / **אורלי גנוסר**

42 ההר המל(א)כותי מסלול: ביקור בגן הלאומי הרודיון מפגיש את המטיילים עם הארמון המפואר ועם אחוזת הקבר – מיצירות האדריכלות המרהיבות של המלך הבנאי / **יעקב שקולניק**

סתיו בחלונות

כמי שגם סובלת מקור וגם ממצה את חום הקיץ די מהר – הסתיו הוא התקופה שאני הכי אוהבת (חבל שהיא קצרה כל כך). הרגע הזה שבו אפשר לכבות את המזגן, לפתוח חלונות בבית ולתת לרוחות הסתיו הקרירות והנעימות להיכנס אל הבית ולהפיח בו חיים הוא אושר צרוף עבורי. והרגע הזה הוא גם הסימן להגעתה של השנה החדשה ועמה חגי תשרי. סוכות נודע מאז ומתמיד כחג הטיולים, וכמדי שנה ברשות הטבע והגנים נערכים לקראת המטיילים הרבים שיגיעו אל שמורות הטבע ואל הגנים הלאומיים ברחבי הארץ. לצד שפע של אירועים ופעילויות שמחכים לכם ברחבי הארץ – ומפורטים בגיליון זה בהרחבה – הכנו עבורכם גם כמה הצעות למסלולי טיול סתויים ומעניינים: ארכיאולוגיה מרתקת בגן לאומי הרודיון; חורש מוצל, מעיינות זעירים וגוני שלכת בהר טייסים ובנחל קטלב שבהרי ירושלים; טיול חווייתי אל מתחת לאדמה במאגר המים העתיק בגן לאומי ציפורי; וגם סיור מרתק בגן לאומי נחל אלכסנדר־חוף בית ינאי, המשלב טבע והיסטוריה בתפאורה של אחד החופים היפים ביותר בישראל. כמנויים שמטיילים הרבה בגנים הלאומיים ובשמורות הטבע ברחבי הארץ, ודאי נחשפתם לא מעט לאתגרים שאיתם מתמודדת רשות הטבע והגנים בכל הקשור לשמירת טבע – נושא שאנו עוסקים בו רבות בעיתון זה. בגיליון זה תוכלו ללמוד על הפעולות שנוקטת הרשות כדי לשמור על בעלי חיים וצמחים הנמצאים בסכנת הכחדה. כמו במדיונות רבות, גם בישראל מינים של בעלי חיים וצמחים הנתונים בסכנת הכחדה מאוגדים ב"ספרים אדומים" (אדומים משום שהצבע האדום מסמל אזהרה, ובמקרה זה אזהרה מפני היכחדות). כאלה הם צבי הים, הצבאים והנשרים, וכן יותר מ־400 מיני צמחי בר. באזור השרון למשל, התגייסו תלמידי בית הספר בכפר הירוק לעזרתם של מינים בסכנת הכחדה והשיבו אותם לשמורות טבע בשרון. כדי לשמור על צבי הים, הנשרים והצבאים, הרשות פועלת בכמה אופנים, כגון גידול פרטים של נשרים בגרעיני רבייה, אכיפה מוגברת של החוקים נגד ציד בלתי חוקי הפוגע בצבאים או העתקת קנים של צבי ים למקום מבטחים כדי לשמור עליהם מפני פגיעות של כלי רכב בחוף.

כחלק בלתי נפרד משמירה על הטבע, החליטו ברשות להפוך את "בשביל הארץ" ליותר ירוק ויותר ידידותי, ולכן בקרוב הוא יצא במהדורה דיגיטלית. להרשמה לקבלת ניוולטר של המגזין הדיגיטלי ולפרטים נוספים ראו עמ' 58.

השנה החדשה כבר כאן, וזה המקום לאחל לכם שנה טובה וחג סוכות שמח.

להתראות בשבילי הארץ,
נאוה מרטון
עורכת

בשביל הארץ
מגזין טבע, נוף ומורשת למגזין רשות הטבע והגנים

יוצא לאור ע"י טיים אאוט מגזין [ישראל] בע"מ

רח' קויפמן 6 תל אביב 61500
טלפון ראשי 03-7111000

מו"ל יובל סיגלר

מערכת
עורכת נאוה מרטון
עריכה לשונית והגהה עדי שגב־בשן
מפיקה יערה בליך
yaara.kalif@timeout.co.il

רשות הטבע והגנים
עורכת מדעית ד"ר תמי קרן־רוותם
חברי המערכת מצי מגנאג'י־מוסקוביץ', אבי דוד, נעמה טוכפלד
רכות מערכת אפרת גולד

כותבים אורלי גנוסר, יעל זילברשטיין ברזידה, מירי לשם־פלאי, עמית מנדלסון, אדר סטורו־מליחי, ד"ר צביקה צוק, ד"ר תמי קרן־רוותם, יעקב שקולניק
מוקד המידע של רשות הטבע והגנים *3639
אתר האינטרנט www.parks.org.il
מחלקת מנויים 02-5005473
דואר אלקטרוני teva@npa.org.il

סטודיו
עיצוב גרפי אווס ג'באר, אורנה זריהן, מירב גולדמן
מנהלת סטודיו רתם לב ארי

מנהלה ושיווק
מנכ"ל יהודה רינד
סמנכ"ל תפעול ולקוחות דותן שהם
סמנכ"ל פיתוח עסקי ליטל אסקטלן וינטרוב
מנהלת משאבי אנוש אילית כהן בירן

מחלקת פרסום
מנהל מסחרי שי גורצקי
shayg@sigler.co.il, 052-3112566
ronac@sigler.co.il רונה כורם־פרידמן

שירות לקוחות 91-90-700-1

בשער: פריחה סתוית של חבצלת החוף
צילום: שאטרסטוק

המו"ל ורשות הטבע והגנים אינם אחראים למודעות הפרסום, לתוכנו, לעיצובו ו/או לתמונות הכלולות בהן. כל המודעות מפורסמות באחריותו הבלעדית והמלאה של המפרסם, על פי הזמנתו ובהתאם לאישורו, כי הוא רשאי כדין לפרסם המודעה. כל הזכויות שמורות. אין להעתיק ולפרסם מידע זה ללא אישור בכתב מהמו"ל